

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการสอน

เอกสารประกอบการสอนชุดนี้ ใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ โดยแบ่งออกเป็น 11 หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยกำหนดให้นักศึกษาปฏิบัติดังนี้

1. นักเรียนจะต้องศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน และตรวจคำตอบในแบบเฉลยด้วยความซื่อสัตย์
3. นักเรียนต้องศึกษาใบเนื้อหาให้ละเอียดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
4. นักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วยเรียน และตรวจคำตอบการทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองร่วมกับครูผู้สอน
5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความซื่อสัตย์
6. นักเรียนเปรียบเทียบผลของคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการในการเรียนรู้
7. หากนักเรียนได้ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ให้นักเรียนกลับไปศึกษาเอกสารประกอบการสอนใหม่อีกครั้ง
8. นักเรียนทำการทดลองใบงาน บันทึกผลการทดลอง สรุปผลการทดลอง
9. หากนักเรียนมีปัญหาจากการศึกษาเอกสารประกอบการสอนสามารถปรึกษาครูได้ที่

แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 4 เรื่อง เจฟต

วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร

รหัสวิชา 2105 – 2005

ข้อสอบจำนวน 15 ข้อ (15 คะแนน)

เวลา 15 นาที

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวโดยทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

1. เจฟตมีกี่ชนิด

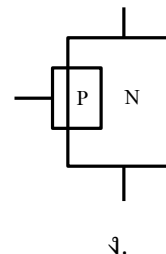
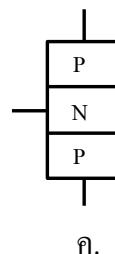
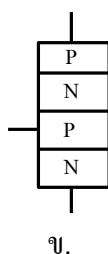
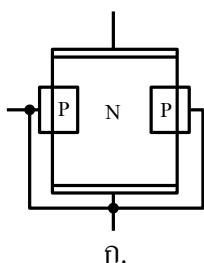
ก. 3 ชนิด

ข. 2 ชนิด

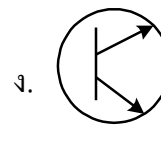
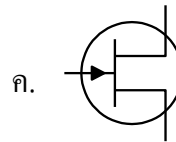
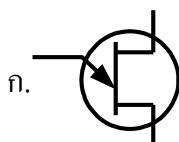
ค. 4 ชนิด

ง. 5 ชนิด

2. ข้อใดคือโครงสร้างของเจฟต

3. ข้อใดคือสัญลักษณ์ของเจฟต

4. เจฟตชนิดพีหรือชนิดเอ็นแซนแนลสังเกตได้จากสารกึ่งตัวนำที่ใช้ผลิตเจฟตได้อย่างไร

ก. ขาเกต

ข. ขาซอร์ส

ค. ขาเดรน

ง. ขาซอร์สและขาเดรน

5. กราฟแต่ละเส้นบนกราฟคุณสมบัติของเจฟตถูกกำหนดค่าตามข้อใด

ก. V_{GS}

ข. V_{DS}

ค. I_D

ง. I_G

6. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของเจฟตได้ถูกต้อง

ก. เป็นกราฟแสดงคุณสมบัติการทำงานของเจฟต เมื่อทำการจ่ายแรงดันไบอัสที่ระดับแตกต่างกัน

ข. เป็นโครงสร้างของเจฟตที่แสดงคุณสมบัติของสารกึ่งตัวนำที่นำมาสร้างอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์

ค. เป็นโครงสร้างที่บอกลักษณะของขาอุปกรณ์

ง. เป็นข้อมูลของเจฟตที่แสดงว่าเจฟตใช้งานเป็นสวิตช์ได้

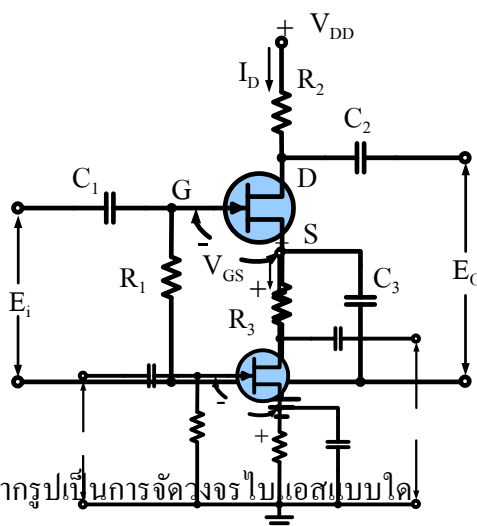
7. การจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เฟตต้องจ่ายไบแอสตามข้อใดจึงจะถูกต้อง

- ก. ไบแอสกลับให้ขา S จ่ายไบแอสตรงให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ข. ไบแอสตรงให้ขา S จ่ายไบแอสกลับให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ค. ไบแอสกลับให้ขา S จ่ายไบแอสกลับให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ง. ไบแอสตรงให้ขา S จ่ายไบแอสตรงให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S

8. การจัดวงจรไบแอสคงที่ ตรงกับข้อใด

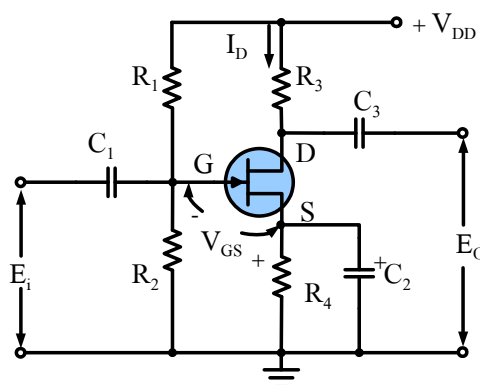
- ก. จัดแรงดันไบแอสให้ทั้งวงจรคงที่
- ข. จัดแรงดันไบแอสให้ขาเกตและซอร์สคงที่
- ค. จัดให้เกิดกระแสเดรนไหลในวงจรคงที่
- ง. จัดแรงดันไบแอสให้ขาเดรนและซอร์สคงที่

9. จากรูปเป็นการจัดวงจรไบแอสแบบใด

- ก. วงจรไบแอสคงที่
- ข. วงจรไบแอสตัวเอง
- ค. วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดัน
- ง. วงจรไบแอสแบบผสม

10. จากรูปเป็นการจัดวงจรไบแอสแบบใด

- ก. วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดัน
- ข. วงจรไบแอสแบบผสม
- ค. วงจรไบแอสคงที่
- ง. วงจรไบแอสตัวเอง

11. จากข้อมูลผู้ผลิตเจฟตเบอร์ 2N5457 ระบุว่า V_{DG} เท่ากับ 25 V หมายถึงอะไร
- แรงดันไฟสูงสุดที่เกิด – ชอร์ตสูงสุดเท่ากับ 25 V
  - แรงดันไฟสูงสุดที่เดรน – เกตสูงสุดเท่ากับ 25 V
  - แรงดันไฟสูงสุดที่เกิดเท่ากับ 25 V
  - แรงดันไฟสูงสุดที่เดรนเท่ากับ 25 V
12. การนำเจฟตไปใช้งานเป็นสวิตช์จะต้องจัดไบอัสอยู่ในย่านใดของกราฟคุณลักษณะสมบัติของเจฟต
- ย่านแอททิฟ
  - ย่านอิ่มตัว
  - ย่านคัตออฟ
  - ย่านอิ่มตัวและย่านคัตออฟ
13. การนำเจฟตไปใช้งานเป็นวงจรขยายสัญญาณจะต้องจัดไบอัสอยู่ในย่านใดของกราฟคุณลักษณะสมบัติของเจฟต
- ย่านแอททิฟ
  - ย่านอิ่มตัว
  - ย่านคัตออฟ
  - ย่านอิ่มตัวและย่านคัตออฟ
14. การวัดทดสอบหาขาของเจฟตด้วยโอห์มมิเตอร์โดยใช้ย่านวัด $\times 10$ เมื่อทำการวัดระหว่างขา D กับขา S ถ้าเจฟตดีผลจะเป็นอย่างไร
- ความต้านทานสูงข้างหนึ่ง เมื่อสลับสายวัดแล้วความต้านทานต่ำ
  - ความต้านทานต่ำเท่ากันทั้งสองข้างเมื่อสลับสายวัด
  - ความต้านทานสูงมากอ่านค่าไม่ได้ทั้งสองข้างถึงแม้จะสลับสายวัดแล้วก็ตาม
  - ความต้านทานน้อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่จะสูงขึ้นเมื่อวัดในครั้งแรก
15. การวัดทดสอบหาขาของเจฟตด้วยโอห์มมิเตอร์โดยใช้ย่านวัด $\times 10$ เมื่อทำการวัดระหว่างขา G กับขา S ถ้าเจฟตดีผลจะเป็นอย่างไร
- ได้ค่าความต้านทาน 750Ω ข้างหนึ่งเมื่อสลับสายวัดแล้ว เข็มไม่ดีขึ้นค่าความต้านทานสูงมาก
  - ได้ค่าความต้านทานต่ำทั้งสองข้างเมื่อสลับสายวัดประมาณ 210Ω
  - ค่าความต้านทานสูงมากอ่านค่าไม่ได้ทั้งสองข้างถึงแม้จะสลับสายวัดแล้วก็ตาม
  - ค่าความต้านทานน้อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่จะสูงเมื่อวัดในครั้งแรก

	เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน			
ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ข	9	ข
2	ก	10	ก
3	ค	11	ข
4	ง	12	ง
5	ก	13	ก
6	ก	14	ข
7	ข	15	ก
8	ข		

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เจเฟต (Junction Field Effect Transistor: JFET) เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จะมีความแตกต่างจากไบโพลาร์จังก์ชันทรานซิสเตอร์ (Bipolar Junction Transistor : BJT) คือกระแสที่ไหลระหว่างขาคอลเล็กเตอร์และขามิตเตอร์ในไบโพลาร์จังก์ชันทรานซิสเตอร์นั้นจะถูกควบคุมด้วยกระแสเบส แต่เจเฟตนั้นกระแสที่ไหลระหว่างขาเดรนกับขาซอร์สของเจเฟต จะถูกควบคุมด้วยแรงดันระหว่างขาเกตกับขาซอร์ส

เจเฟต เป็นอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำมี 3 ขา คือขาซอร์ส (Source : S) ขาเดรน (Drain :D) และขาเกต (Gate : G) แบ่งตามขั้วลักษณะโครงสร้างได้ 2 ชนิดคือ เจเฟตชนิดเอ็นแชนแนล (N-Channel) และเจเฟตชนิดพีแชนแนล (P-Channel) เจเฟตสามารถนำไปใช้ในงานขยายสัญญาณและสวิตช์

สาระการเรียนรู้

- 4.1 ประเภทของเฟตและชนิดของเจเฟต
- 4.2 โครงสร้างและสัญลักษณ์ของเจเฟต
- 4.3 หลักการทำงานเบื้องต้นของเจเฟต
- 4.4 คุณลักษณะสมบัติของเจเฟต
- 4.5 การจัดวงจรไบแอสเจเฟต
  - 4.5.1 วงจรไบแอสคงที่
  - 4.5.2 วงจรไบแอสช่วย
  - 4.5.3 วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดัน
- 4.6 การอ่านคู่มือเจเฟตและแปลความหมาย
- 4.7 การนำเจเฟตไปประยุกต์ใช้งาน
  - 4.7.1 วงจรเจเฟตสวิตช์
  - 4.7.2 วงจรขยายสัญญาณเจเฟต

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

4.8 การวัดและทดสอบเจเฟตด้วยโอห์มมิเตอร์

4.9 สรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1.จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจการทำงานของเฟต
2. เพื่อให้มีทัศนคติในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกชนิดของเจเฟตได้
2. เขียนโครงสร้างของเจเฟตได้
3. เขียนสัญลักษณ์ของเจเฟตได้
4. บอกลักษณะการทำงานเบื้องต้นของเจเฟตได้
5. บอกคุณลักษณะสมบัติของเจเฟตได้
6. บอกลักษณะการจัดวงจรไบแอสคงที่ได้
7. บอกลักษณะการจัดวงจรไบแอสช่วยได้
8. บอกลักษณะการจัดวงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันได้
9. แปลความหมายจากการอ่านคู่มือของเจเฟตได้
10. บอกลักษณะวงจรสวิตช์เจเฟตได้
11. บอกลักษณะวงจรขยายสัญญาณเจเฟตได้
12. บอกลักษณะอาการเสียของเจเฟตที่ตรวจสอบด้วยโอห์มมิเตอร์ได้
13. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้สอนสามารถสังเกตเห็นได้ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ มีวินัย ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ สุจริต และสนใจใฝ่รู้

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต	เวลา 4 ชั่วโมง	

4.1 ประเภทของเฟตและชนิดของเจเฟต

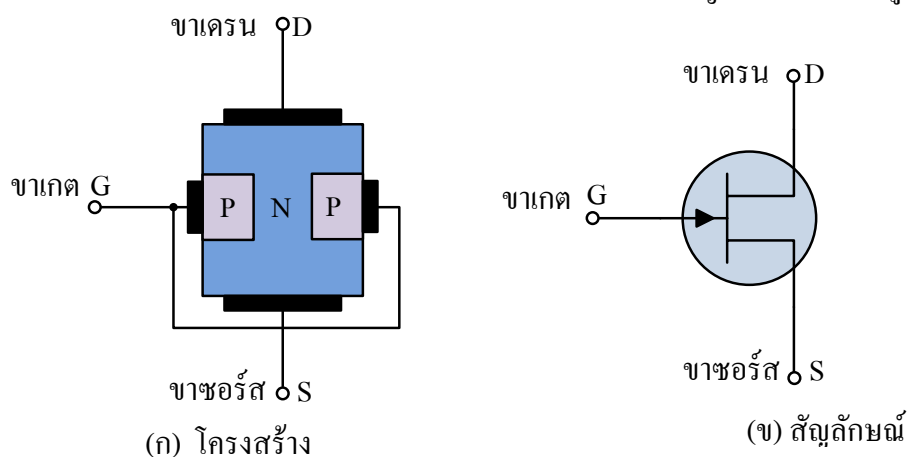
เฟต (FET) มาจากคำเต็มว่า ฟิวด์เอฟเฟกทรานซิสเตอร์ (Field Effect Transistor:FET) หรือทรานซิสเตอร์สนามไฟฟ้า ซึ่งหมายถึงทรานซิสเตอร์ที่ใช้สนามไฟฟ้าในการเปลี่ยนแปลงสภาพของสารกึ่งตัวนำเพื่อให้เกิดการนำกระแสไฟฟ้าเมื่อได้รับการไบแอสที่เหมาะสม

เฟตแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ เฟตแบบรอยต่อ (Junction Field Effect Transistor:JFET) และเฟตแบบมีฉนวนซึ่งเป็นออกไซด์ของโลหะกึ่งตัวนำ (Metal Oxide Semiconductor Field Effect Transistor:MOSFET)

เจเฟต(JFET) หรือเฟตแบบรอยต่อ เป็นอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำมี 3 ขา คือขาซอร์ส (Source : S) ขาเดรน (Drain :D)และขาเกต (Gate : G) แบ่งตามลักษณะโครงสร้างได้ 2 ชนิดคือ เจเฟตชนิดเอ็นแชนแนล (N-Channel) และเจเฟตชนิดพีแชนแนล(P-Channel)

4.2 โครงสร้างและสัญลักษณ์ของเจเฟต

เจเฟตชนิดเอ็นแชนแนล(N-Channel) มีโครงสร้างเบื้องต้นประกอบด้วยสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น (N)เป็นสารตอนใหญ่ และมีสารกึ่งตัวนำชนิดพี (P) ตอนเล็กสองตอน ประกบร่วมด้านข้าง ใช้การเชื่อมกันแบบแพร่กระจาย(Diffused) โครงสร้างและสัญลักษณ์แสดงดังรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.1 แสดงโครงสร้างและสัญลักษณ์เจเฟตชนิด N-Channel

ที่มา(พันซ์ศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์ ,2553,หน้า 95)

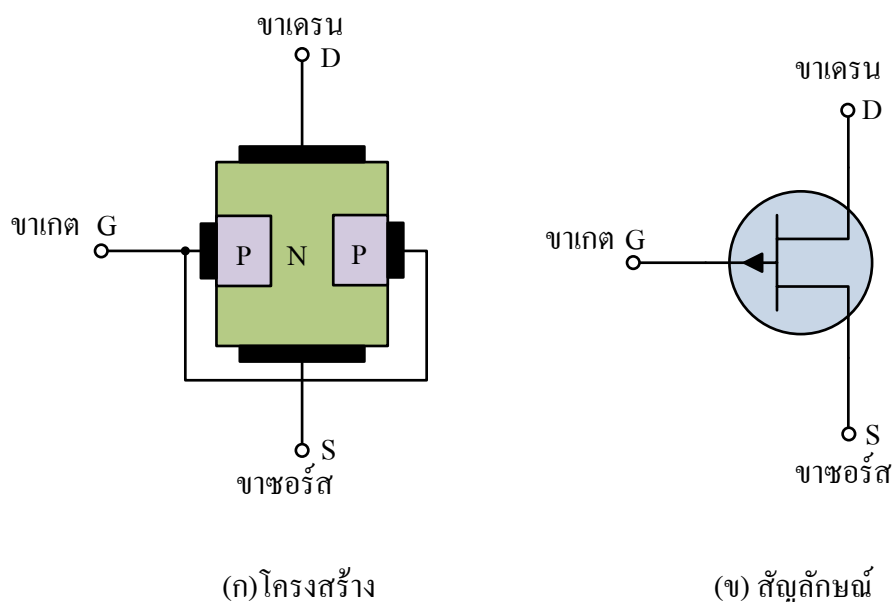

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

จากรูปที่ 4.1 แสดงโครงสร้างและสัญลักษณ์เจเฟตชนิด N-Channel ในรูปที่ 4.1(ก) เป็นโครงสร้างของเจเฟตชนิด N-Channel ประกอบด้วยสารกึ่งตัวนำตอนใหญ่ชนิดเอ็น มีขาต่อออกมาใช้งาน 2 ขาคือขาเดรน (Drain) และขาซอร์ส (Source) แชนแนลของเจเฟตดูที่ขาเดรน และขาซอร์สซึ่งเป็นสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น จึงเป็นชนิด N-Channel และมีสารกึ่งตัวนำตอนย่อย 2 ตอนชนิดพีต่อชนด้านซ้ายด้านขวามีสายต่อเชื่อมถึงกันต่อขาออกมาเป็นขาเกต (Gate)

จากรูปที่ 4.1(ข) เป็นสัญลักษณ์ของเจเฟตชนิด N-Channel ที่ขาเกตมีหัวลูกศรชี้เข้า แสดงชนิดของสารกึ่งตัวนำที่ใช้ทำขาเกตเป็นสารชนิดพี ส่วนขาเดรนและขาซอร์สเป็นสารกึ่งตัวนำชนิดตรงข้าม คือสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น

เจเฟตชนิดพีแชนแนล (P-Channel) เบื้องต้นประกอบด้วยสารกึ่งตัวนำชนิดพี(P)เป็นสารกึ่งตัวนำตอนใหญ่ และมีสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น (N) ตอนเล็กสองตอน ประกบร่วมด้านข้าง ใช้การเชื่อมต่อกันแบบแพร่กระจายโครงสร้างและสัญลักษณ์แสดงดังรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.2 แสดงโครงสร้างและสัญลักษณ์เจเฟตชนิด P-Channel
ที่มา(พันธ์ศักดิ์ พุฒิमानิตพงศ์ ,2553,หน้า 97)

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

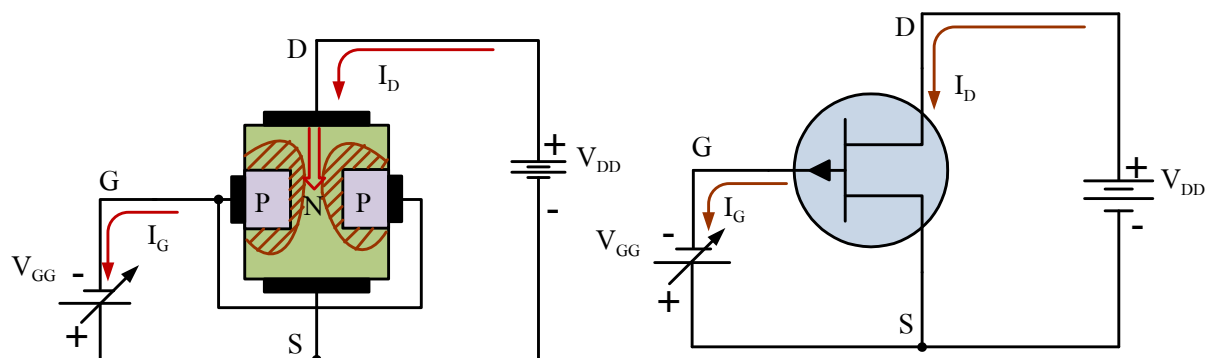
จากรูปที่ 4.2 แสดงโครงสร้างและสัญลักษณ์เจเฟตชนิด P-Channel ในรูปที่รูปที่ 4.2(ก) เป็นโครงสร้างของเจเฟตชนิด P-Channel ประกอบด้วยสารกึ่งตัวนำตอนใหญ่ชนิดพีมีขาต่อออกมา 3 ขา คือขาเดรน และขาซอร์ส เป็นขาที่บอกถึงแกนแนลของเจเฟตว่าเป็นชนิดพีแกนแนล เพราะขาเดรน และขาซอร์สเป็นสารกึ่งตัวนำชนิดพี และมีสารกึ่งตัวนำตอนย่อย 2 ตอน ชนิดเอ็น ต่อชนกันด้านซ้ายด้านขวา มีสายต่อเชื่อมถึงกันต่อขาออกมาเป็นขาเกต

ในรูปที่ 4.2 (ข) เป็นสัญลักษณ์ของเจเฟตชนิด P-Channel ที่ขาเกต มีหัวลูกศรชี้ออก เพราะว่าสารกึ่งตัวนำที่ใช้ทำขาเกตว่าเป็นสารชนิดเอ็น ส่วนขาเดรนและขาซอร์สเป็นสารกึ่งตัวนำชนิดตรงข้าม คือ

4.3 หลักการทำงานของเจเฟต

4.3.1 การจ่ายแรงดันไบแอสให้เจเฟตชนิด N-Channel

โครงสร้างของเจเฟตแตกต่างไปจากทรานซิสเตอร์ จึงทำให้การจ่ายแรงดันไบแอสและการทำงานของเจเฟต มีความแตกต่างไปด้วย การจ่ายแรงดันไบแอสให้เจเฟตทำงานต้องจ่ายแรงดันไบแอสถูกต้องตามที่เจเฟตชนิด N-Channel ต้องการดังนี้ จ่ายแรงดันไบแอสตรงให้ขาซอร์ส จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้กับขาเดรนกับขาเกต เทียบกับขาซอร์ส การจ่ายไบแอสให้เจเฟตชนิด N-Channel แสดงดังรูปที่ 4.3

รูปที่ 4.3 แสดงการจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เจเฟตชนิด N-Channel

ที่มา(พันธ์ศักดิ์ พุฒิमानิตพงศ์ ,2553,หน้า 96)

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต	เวลา 4 ชั่วโมง	

จากรูปที่รูปที่ 4.3 แสดงการจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เจเฟตชนิด N-Channel แรงดันไบแอสที่จ่ายให้เพื่อให้เจเฟตชนิด N-Channel นำกระแสและควบคุมการนำกระแสได้ต้องจ่ายแรงดันไบแอสดังนี้ จ่ายแรงดัน V_{DD} ขั้วบวกให้ขาเดรน เป็นไบแอสกลับและขั้วลบให้ขาซอร์ส เป็นไบแอสตรง ส่วนแรงดัน V_{GG} จ่ายขั้วลบให้ขาเกต เป็นไบแอสกลับเทียบกับขาซอร์ส

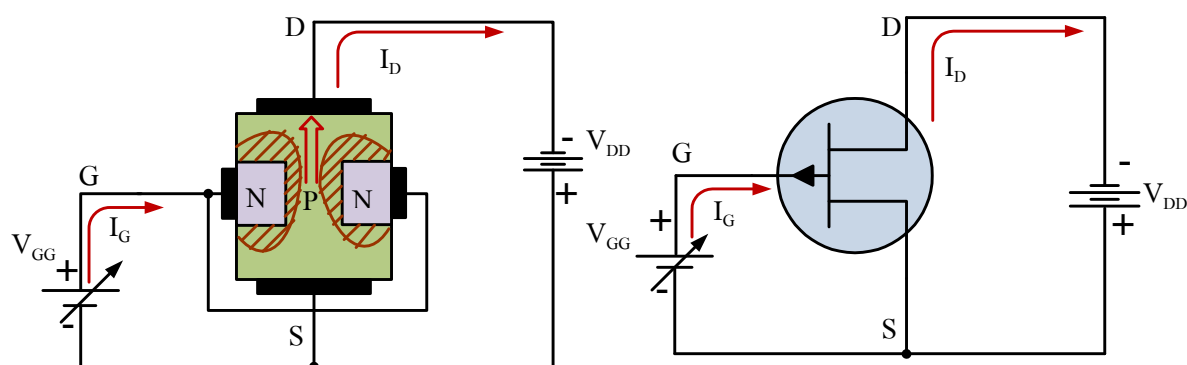
การทำงานของวงจรอธิบายได้ดังนี้ ขณะที่จ่ายแรงดันไบแอสให้เฉพาะขาเดรน กับขาซอร์ส ด้วยแหล่งจ่ายแรงดัน V_{DD} ส่วนขาเกตเปิดลอยไว้จะมีกระแสเดรน (I_D) ไหลผ่านระหว่างขาเดรน กับขาซอร์ส สูงมากค่าหนึ่ง และไหลคงที่ตลอดเวลา การจำกัดค่ากระแสเดรน (I_D) ทำได้โดยต่อตัวต้านทานอันดับกับวงจร ถ้าต้องการควบคุมการไหลของกระแสเดรน (I_D) ต้องจ่ายแรงดันไบแอสกลับเป็นลบด้วยแหล่งจ่ายแรงดัน V_{GG} ให้กับขาเกตเทียบกับขาซอร์ส ทำให้เกิดค่าดิฟฟิชั่นริจินขึ้นระหว่างรอยต่อพีเอ็น ดิฟฟิชั่นริจินนี้ทำให้สารชนิดเอ็น บริเวณรอยต่อพีเอ็นแคบลง เกิดการขัดขวางการไหลของกระแสเดรน (I_D) จากขาเดรนไปขาซอร์ส ให้ไหลผ่านได้น้อยลง ถ้าจ่ายไบแอสกลับให้ขาเกตมากขึ้น ดิฟฟิชั่นริจินระหว่างรอยต่อพีเอ็นจะยิ่งกว้างขึ้น ทำให้เกิดแรงต้านทานการไหลของกระแสเดรน (I_D) มากขึ้น กระแสเดรน (I_D) จะไหลได้น้อยลงอีก นั่นคือเกิดค่าความต้านทานระหว่างขาเดรน กับขาซอร์สเพิ่มมากขึ้น ค่าความต้านทานนี้เปลี่ยนแปลงไปได้ตามค่าแรงดันไบแอสกลับที่ขาเกตกับขาซอร์ส มีผลต่อกระแสเดรน (I_D) ไหลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย กระแสเดรน (I_D) ที่ไหลเปลี่ยนแปลงนี้สามารถควบคุมได้โดยการเปลี่ยนแปลงค่าแรงดัน V_{GG} ที่จ่ายให้

4.3.2 การจ่ายแรงดันไบแอสให้เจเฟตชนิด P-Channel

การจ่ายไบแอสให้เจเฟตชนิด P-Channel ทำงาน ต้องจ่ายแรงดันไบแอสถูกต้องตามที่เจเฟตชนิด P-Channel ต้องการดังนี้ คือจ่ายไบแอสตรงให้ขาซอร์สจ่ายไบแอสกลับให้ขาเดรน และขาเกตเทียบกับขาซอร์ส การจ่ายไบแอสให้เจเฟตชนิด P-Channel แสดงดังรูปที่ 4.4

จากรูปที่ 4.4 แสดงการจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เจเฟตชนิด P-Channel แรงดันไบแอสที่จ่ายให้เพื่อให้เจเฟตชนิด P-Channel นำกระแสและควบคุมการนำกระแสได้ ต้องจ่ายแรงดันไบแอสดังนี้ จ่ายแรงดัน V_{DD} ขั้วลบให้ขาเดรนเป็นไบแอสกลับและขั้วบวกให้ขาซอร์ส เป็นไบแอสตรง ส่วนแรงดัน V_{GG} จ่ายขั้วบวกให้ขาเกตเป็นไบแอสกลับเทียบกับขาซอร์ส

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

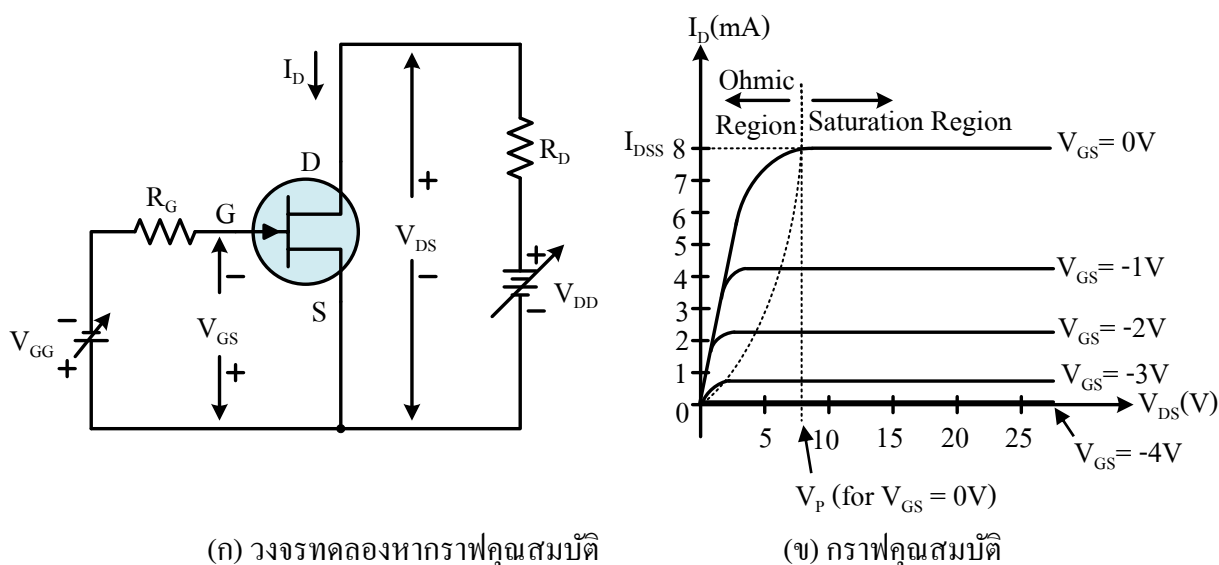
รูปที่ 4.4 แสดงการจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เจเฟตชนิด P-Channel
ที่มา(พันธ์ศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์ ,2553,หน้า 97)

การทำงานของวงจรอธิบายได้ดังนี้ ขณะที่จ่ายแรงดันไบแอสให้เฉพาะขาเดรน กับขาซอร์ส ด้วยแหล่งจ่ายแรงดัน V_{DD} ส่วนขาเกตเปิดลอยไว้ จะมีกระแสเดรน (I_D) ไหลผ่านระหว่างขาซอร์สกับขาเดรน สูงมากค่าหนึ่ง และไหลคงที่ตลอดเวลา การจำกัดค่ากระแสเดรน (I_D) ทำได้โดยต่อตัวต้านทานอันดับกับวงจร ถ้าต้องการควบคุมการไหลของกระแสเดรน (I_D) ต้องจ่ายแรงดันไบแอสกลับเป็นบวกด้วยแหล่งจ่ายแรงดัน V_{GG} ให้กับขาเกตเทียบกับขาซอร์ส ทำให้เกิดค่าดิฟเฟอเรนเชียลขึ้นระหว่างรอยต่อพีเอ็น ดิฟเฟอเรนเชียลนี้ทำให้สารชนิดพี บริเวณรอยต่อพีเอ็นแคบลงเกิดการขัดขวางการไหลของกระแสเดรน (I_D) จากขาซอร์สไปขาเดรน ให้ไหลผ่านได้น้อยลง ถ้าจ่ายไบแอสกลับให้ขาเกตมากขึ้น ดิฟเฟอเรนเชียลระหว่างรอยต่อพีเอ็นจะยิ่งกว้างขึ้น ทำให้เกิดแรงต้านทานการไหลของกระแสเดรน (I_D) มากขึ้น กระแสเดรน (I_D) จะไหลได้น้อยลงอีก นั่นคือเกิดค่าความต้านทานระหว่างขาเดรน กับขาซอร์สเพิ่มมากขึ้น ค่าความต้านทานนี้เปลี่ยนแปลงไปได้ตามค่าแรงดันไบแอสกลับที่ขาเกตกับขาซอร์ส มีผลต่อกระแสเดรน (I_D) ไหลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย กระแสเดรน (I_D) ที่ไหลเปลี่ยนแปลงนี้สามารถควบคุมได้โดยการเปลี่ยนแปลงค่าแรงดัน V_{GG} ที่จ่ายให้

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

4.4 คุณสมบัติของเจเฟต

คุณสมบัติของเจเฟต เป็นกราฟแสดงคุณสมบัติการทำงานของเจเฟต เมื่อทำการจ่ายแรงดันไบแอสให้กับเจเฟตที่ระดับแตกต่างกัน แสดงดังรูปที่ 4.5 ทำให้มีกระแสไหลผ่านเจเฟตและแรงดันตกคร่อมเปลี่ยนแปลงในวงจร โดยกราฟคุณสมบัติของเจเฟต จะแสดงค่ากระแสเดรน (I_D) และแรงดันตกคร่อมขาเดรน และขาซอร์ส คือ V_{DS} เมื่อทำการเปลี่ยนค่าแรงดันตกคร่อมที่ขาเกตเทียบกับขาซอร์ส หรือ V_{GS} จะทำให้มีกระแสเดรน (I_D) ไหลเปลี่ยนแปลงไปด้วย

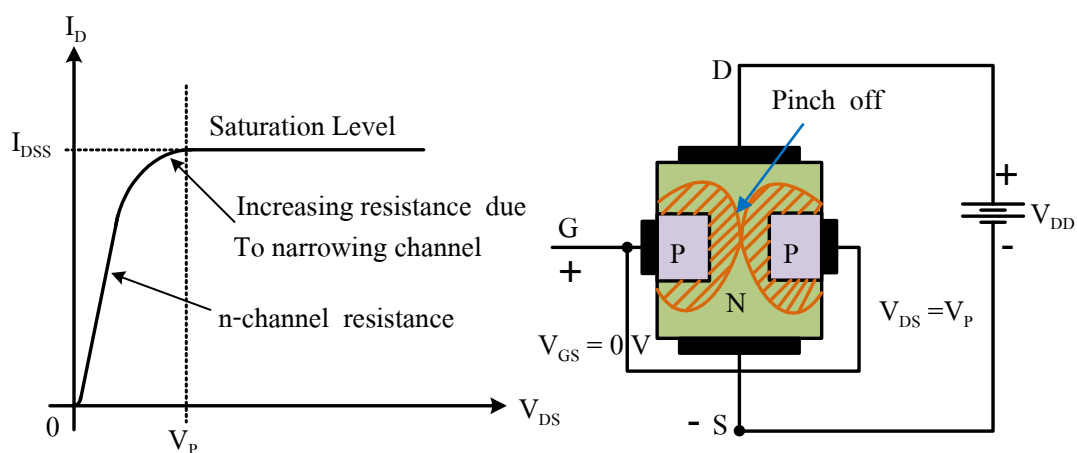

รูปที่ 4.5 แสดงการหาค่ากราฟคุณสมบัติของเจเฟตชนิด N-Channel
ที่มา(พันธุศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์, มปป., หน้า 127)

จากรูปที่ 4.5 (ก) แสดงวงจรทดลองหาค่ากราฟคุณสมบัติของเจเฟตชนิด N-Channel และรูปที่ 4.5 (ข) แสดงกราฟคุณสมบัติจากการวัดค่ากระแสเดรน (I_D) แรงดันตกคร่อม V_{DS} และแรงดัน V_{GS} กราฟคุณสมบัติของเจเฟตเกิดจากการกำหนดให้แรงดัน V_{GS} มีค่าคงที่ระดับหนึ่ง จากนั้นปรับแรงดันแหล่งจ่าย V_{DD} ให้ค่าแรงดันตกคร่อม V_{DS} เปลี่ยนระดับแรงดันจากน้อยไปหามากทำให้กระแสเดรน (I_D) ไหลเปลี่ยนแปลงทำการวัดและบันทึกค่าแรงดัน V_{DS} และกระแสเดรน (I_D) ไว้

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

เมื่อเปลี่ยนค่าแรงดัน V_{GS} ไปอีกระดับหนึ่ง จะส่งผลในการเปลี่ยนแปลงระดับแรงดัน V_{DS} และกระแสเดรน (I_D) จากนั้นนำค่าแรงดัน V_{DS} และกระแสเดรน (I_D) ไปเขียนกราฟคุณสมบัติได้ดังรูปที่ 4.6 (ข) และเมื่อทำการปรับค่าแรงดัน V_{GS} ถึงค่าหนึ่งที่ทำให้เกิดสนามไฟฟ้าที่ช่อง (Channel) มีค่าความนำไฟฟ้าระหว่างขาเดรน กับขาซอร์ส ลดจนกระแสเดรน (I_D) ไม่ไหลหรือกระแสเดรน (I_D) เท่ากับศูนย์พอดีค่าแรงดันไบแอสกลับนี้เรียกว่า “Pinch Off Voltage” (V_P) หรือ $V_{GS(Off)}$ และถ้าให้แรงดันที่ขาเกต และขาซอร์ส ของเจเฟตมีค่าเป็น 0 โวลต์ ($V_{GS} = 0\text{ V}$) จะมีกระแสไหลผ่านเจเฟตคงที่ค่าหนึ่งเรียกว่า กระแส I_{DSS} แสดงดังรูปที่ 4.7

(ก) การเขียนกราฟเมื่อ $V_{GS} = 0\text{ V}$

(ข) สภาวะเมื่อ I_D มีค่าเท่ากับศูนย์พอดี

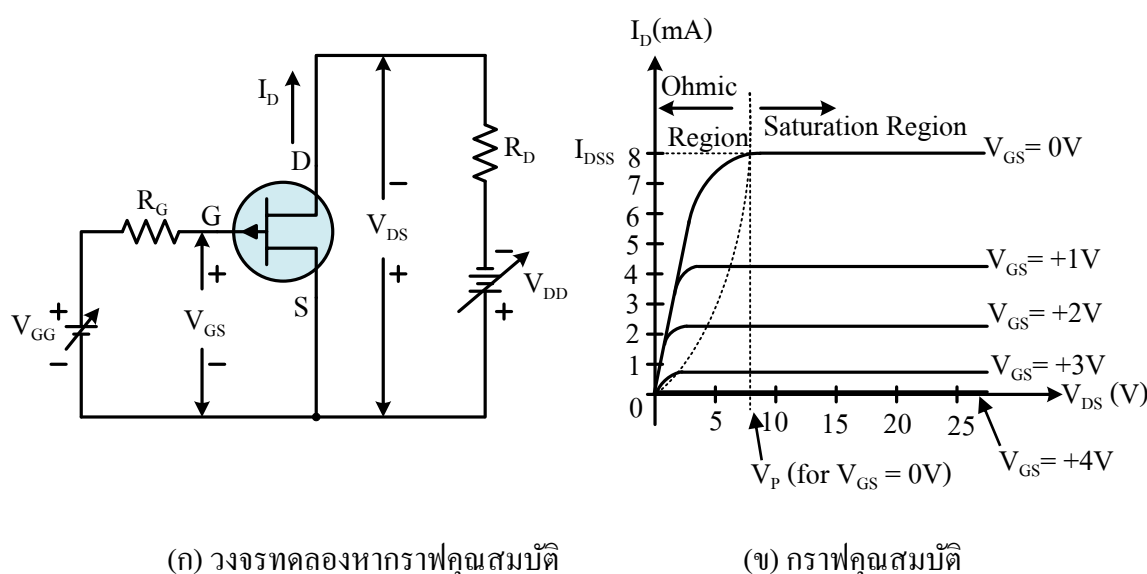
รูปที่ 4.7 แสดงสภาวะการทำงานของเจเฟต

ที่มา (Robert Boylested and Louis Nashelsky, 1992, หน้า 211)

จากรูปที่ 4.7 แสดงสภาวะการทำงานของเจเฟต โดยสามารถเขียนเป็นกราฟคุณสมบัติได้ เมื่อ $V_{GS} = 0$ และการเกิดดีพลีชันริจินจนทำให้กระแส I_D ไม่ไหลหรือ Pinch Off ในส่วนกราฟคุณสมบัติของเจเฟตชนิด P-Channel จะมีลักษณะเหมือนกับเจเฟตชนิด N-Channel แต่จะมี

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

ความแตกต่างในส่วนขั้วแรงดันไบแอสที่ง่ายให้กับวงจรซึ่งวงจรการทดลอง และกราฟคุณสมบัติแสดงดังรูปที่ 4.8

รูปที่ 4.8 แสดงการหากราฟคุณสมบัติของเจเฟตชนิด P-Channel
ที่มา(พันธุศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์, มปป., หน้า 128)

จากรูปที่ 4.8 แสดงวงจรทดลองหากราฟคุณสมบัติของเจเฟตชนิด P-Channel และกราฟคุณสมบัติจากการทดลองและการวัดค่าต่าง ๆ เช่นเดียวกับการทดลองเจเฟตชนิด N-Channel จากนั้นนำค่าแรงดัน V_{DS} และกระแส I_D ไปเขียนกราฟคุณสมบัติได้ดังรูปที่ 4.8 (ข) ค่ากระแส I_{DSS} ในกราฟคุณสมบัติคือค่ากระแสอิ่มตัว (Saturation Current) ที่ไหลผ่านระหว่างขาคอนและขาซอร์สเมื่อค่าแรงดัน V_{GS} มีค่าเท่ากับศูนย์โวลต์ ($V_{GS} = 0 \text{ V}$)

4.5 การจัดวงจรไบแอสของเจเฟต

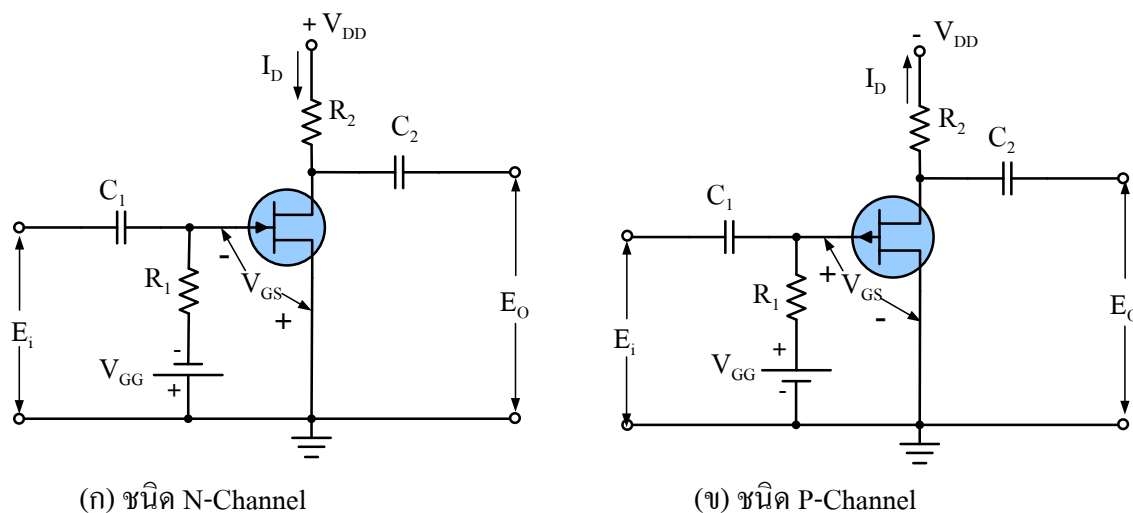
การจัดวงจรไบแอสให้เจเฟต เป็นการจัดวงจรจ่ายแรงดันไบแอสที่ถูกต้องให้เจเฟต เพื่อให้เจเฟตสามารถทำงานนำกระแสได้ ลักษณะและแบบวงจรไบแอสของเจเฟตแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิดด้วยกันคือ

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต	เวลา 4 ชั่วโมง	

1. ไบแอสคงที่ (Fixed Bias)
2. ไบแอสตัวเอง (Self Bias)
3. ไบแอสแบบแบ่งแรงดัน (Voltage Divider Bias)

4.5.1 วงจรไบแอสคงที่ของเจเฟต

วงจรไบแอสคงที่ของเจเฟตทั้งชนิด N-Channel และ P-Channel ต้องจัดแรงดันไบแอสให้เหมือนกัน คือต้องจ่ายแรงดันไบแอสตรงให้ขาซอร์ส จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้ขาเดรน และขาเกตเทียบกับขาซอร์สตลอดเวลา เจเฟตจึงสามารถทำงานได้ การจัดวงจรไบแอสคงที่เบื้องต้นของเจเฟตแสดงดังรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.9 วงจรไบแอสคงที่แบบเบื้องต้นของเจเฟต

ที่มา(พันธ์ศักดิ์ พุฒิมนิตพงศ์, 2553, หน้า 122)

จากรูปที่ 4.9 แสดงวงจรไบแอสคงที่แบบเบื้องต้นของเจเฟต ทั้งชนิด N-Channel และชนิด P-Channel มีแรงดัน V_{GG} ค่าคงที่ที่จ่ายเป็นไบแอสกลับให้ขาเกตโดยผ่าน R_1 ทำหน้าที่จำกัด

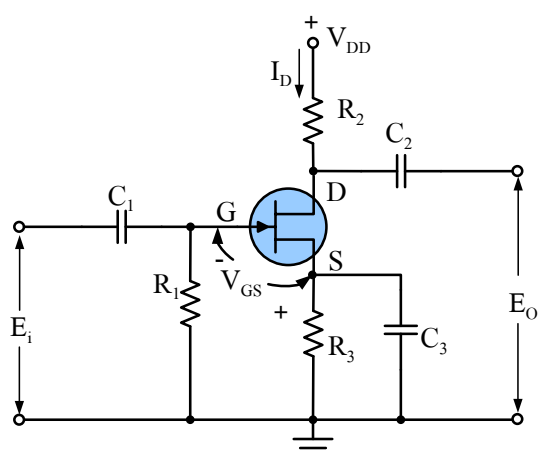

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

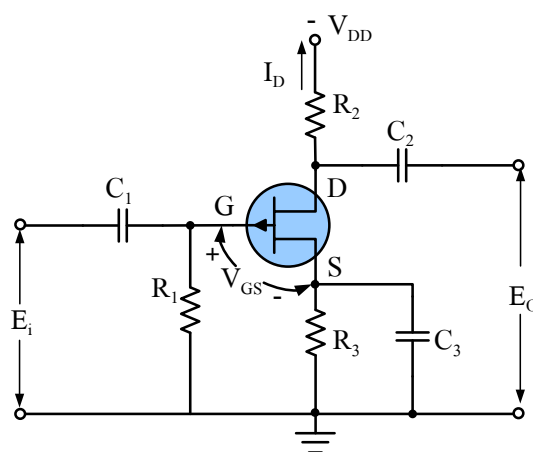
กระแสที่ไหลผ่านขาเกต ค่าแรงดัน V_{GS} ค่าคงที่เป็นตัวกำหนดให้มีกระแส I_D ไหลผ่านวงจรที่ค่าคงที่ค่าหนึ่งตลอดเวลา เมื่อมีสัญญาณไฟกระแสสลับป้อนเข้ามาที่อินพุตขาเกต สัญญาณไฟกระแสสลับนี้จะไปทำให้ระดับแรงดัน V_{GS} เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ส่งผลต่อกระแส I_D ไหลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย เกิดศักย์ตกคร่อม R_2 เป็นสัญญาณไฟกระแสสลับส่งออกเอาต์พุต การจ่ายไบแอสแบบคงที่นี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมใช้งานเพราะต้องมีแหล่งจ่ายแรงดันถึง 2 ชุดเกิดความไม่สะดวกต่อการจัดวงจรทำงาน

4.5.2 วงจรไบแอสตัวเองของเจเฟต

วงจรไบแอสตัวเองของเจเฟตทั้งชนิด N-Channel และชนิด P-Channel ต้องจ่ายแรงดันไบแอสให้เหมือนกันคือต้องจ่ายแรงดันไบแอสตรงให้ขาซอร์ส จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้ขาเดรน และขาเกตเทียบกับขาซอร์สตลอดเวลา สามารถจัดแหล่งจ่ายแรงดันไบแอสให้วงจรเพียงชุดเดียว โดยมีการวงจรแตกต่างจากแบบไบแอสตัวเอง ลักษณะวงจรไบแอสตัวเองแบบเบื่องต้นของเจเฟต แสดงดังรูปที่ 4.10

(ก) ชนิด N-Channel

(ข) ชนิด P-Channel

รูปที่ 4.10 วงจรไบแอสตัวเองแบบเบื่องต้นของเจเฟต

ที่มา(พันธ์ศักดิ์ พุดิมานิตพงศ์, 2553, หน้า 125)

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

จากรูปที่ 4.10 แสดงวงจรไบแอสตัวเองแบบเบื้องต้นของเจเฟต ทั้งชนิด N-Channel และชนิด P-Channel การจ่ายแรงดันไบแอสให้วงจรใช้แหล่งจ่ายแรงดัน V_{DD} เพียงชุดเดียว ใช้ตัวต้านทาน R_1 มีค่าความต้านทานสูงต่อกับขาเกตและกราวด์ เพื่อกำหนดแรงดันไบแอสที่จ่ายให้ขาเกตมีค่าน้อยกว่าขาซอร์สเพราะมีกระแสไหลผ่าน R_1 น้อยย่อมมีศักย์ตกคร่อมน้อย ส่วนขาซอร์สมีตัวต้านทาน R_3 ต่อระหว่างขาซอร์สกับกราวด์มีค่าความต้านทานต่ำ ทำให้มีกระแสไหลผ่านมากเกิดศักย์ตกคร่อม R_3 มาก เทียบศักย์ตกคร่อมระหว่างขาเกตกับขาซอร์สได้แรงดัน V_{GS} จ่ายให้ขาเกตเป็นไบแอสกลับ คือ แรงดัน V_{GS} ของเจเฟตชนิดเอ็นแชนแนลจ่ายให้ขาเกตเป็นลบ ส่วนแรงดัน V_{GS} ของเจเฟตชนิดพีแชนแนลจ่ายให้ขาเกตเป็นบวก มีค่าคงที่ค่าหนึ่งตลอดเวลา เกิดกระแส I_D ไหลผ่านขาเดรนและขาซอร์สคงที่ค่าหนึ่งตลอดเวลาเช่นกัน

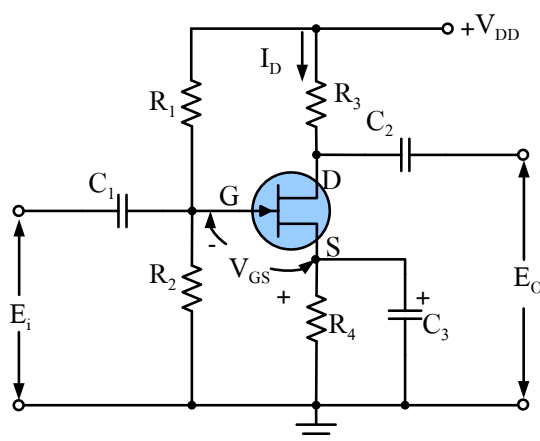
เมื่อมีสัญญาณไฟกระแสถัดป้อนเข้ามาที่อินพุตขาเกต ทำให้ระดับแรงดัน V_{GS} เปลี่ยนแปลงควบคุมให้กระแส I_D ไหลเปลี่ยนแปลง เกิดศักย์ตกคร่อม R_2 เป็นสัญญาณออกเอาต์พุต ขณะที่กระแส I_D ไหลผ่านเจเฟตเปลี่ยนแปลง ทำให้ศักย์ตกคร่อม R_3 เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยจึงใส่ตัวเก็บประจุ C_3 เพื่อกำจัดสัญญาณไฟสลับทิ้งไป เหลือเฉพาะระดับแรงดันไฟกระแสดรกกคร่อม R_3 ช่วยทำให้อัตราการขยายสัญญาณของวงจรเพิ่มขึ้น เกิดความคงที่ในการขยายสัญญาณ

4.5.3 วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันของเจเฟต

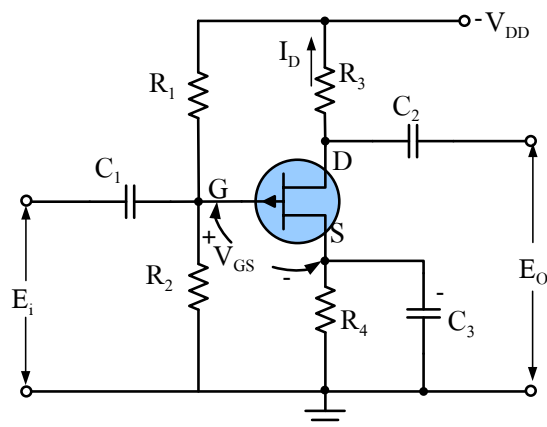
วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันของเจเฟตทั้งชนิด N-Channel และชนิด P-Channel ต้องจ่ายแรงดันไบแอสให้เหมือนกัน ต้องจ่ายแรงดันไบแอสตรงให้ขาซอร์ส จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้ขาเดรน และขาเกตเทียบกับขาซอร์สตลอดเวลา สามารถจัดแหล่งจ่ายแรงดันไบแอสให้วงจรเพียงชุดเดียว โดยมีการจัดวงจรแตกต่างไปจากวงจรไบแอสตัวเอง ทำให้วงจรมีการทำงานคงที่มากขึ้นและมีอัตราขยายสัญญาณในวงจรเพิ่มมากขึ้น การจัดวงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันเบื้องต้นของเจเฟต แสดงดังรูปที่ 4.11

จากรูปที่ 4.11 แสดงวงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันเบื้องต้นของเจเฟต ทั้งชนิด N-Channel และชนิด P-Channel มีตัวต้านทาน R_1 และ R_2 จัดเป็นวงจรแบ่งแรงดัน ตัวต้านทาน R_1 ทำหน้าที่จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้ขาเกต ส่วน R_2 ทำหน้าที่จำกัดกระแสที่ไหลผ่านวงจร ทำให้เกิด

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

(ก) ชนิด N-Channel

(ข) ชนิด P-Channel

รูปที่ 4.11 วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันเบื้องต้นของเจเฟต

ที่มา(พันธุ์ศักดิ์ พุฒิमानิตพงศ์, 2553, หน้า 127)

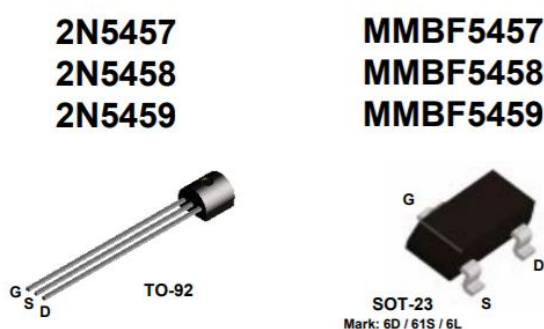
แรงดันตกคร่อมขาเกตเทียบกับกราวด์คือแรงดัน V_G เจเฟตชนิดเอ็นแชนแนลค่าแรงดัน V_G เป็นบวก เจเฟตชนิดพีแชนแนลค่าแรงดัน V_G เป็นลบ เมื่อเจเฟตนำกระแสมีกระแส I_D ไหลผ่าน R_4 เกิดแรงดันตกคร่อม R_4 เทียบกราวด์คือแรงดัน V_S ถ้าเป็นชนิดเอ็นแชนแนลแรงดัน V_S มีค่าเป็นบวก มีศักย์บวกสูงกว่าศักย์บวกของแรงดัน V_G เกิดเป็นแรงดัน V_{GS} ที่ขาเกตเป็นบวก ที่ขาซอร์สเป็นลบ แรงดัน V_{GS} ที่ได้จ่ายแรงดันเป็นไบแอสกลับให้ขาเกตของเจเฟต มีสัญญาณตกคร่อมตัวต้านทาน R_3 เป็นสัญญาณส่งออกเอาต์พุต ส่วนตัวเก็บประจุ C_3 ทำหน้าที่ควบคุมแรงดันที่ขาซอร์ส (V_S) ให้คงที่ เพื่อควบคุมอัตราขยายสัญญาณของวงจรเจเฟตให้ทำงานคงที่

4.6 การอ่านคู่มือและแปลความหมายของเจเฟต

เนื่องจากเจเฟตมีมากมายหลายเบอร์ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเบอร์ 2N5457, 2N5458, 2N5459 ซึ่งรายละเอียดเบื้องต้นมีดังนี้

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

ข้อมูลทั่วไปของเจเฟต คือ เจเฟตชนิด N-Channel ที่นำไปใช้ในวงจรขยายทั่วๆ ไป มีตัวถัง 2 แบบ คือ TO-92 และ SOT-23 ส่วนการวางตำแหน่งขา แสดงดังรูปที่ 4.9

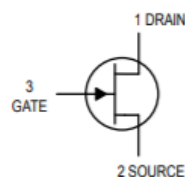
N-Channel General Purpose Amplifier

รูปที่ 4.12 ตัวถังและการจัดตำแหน่งขา

ที่มา(<http://pdf1.alldatasheet.com/datasheet-pdf/view/50039/FAIRCHILD/2N5457>)

ตารางที่ 4.1 ค่าพิกัดสูงสุดของเจเฟต เบอร์ 2N5457

JFETs — General Purpose N-Channel — Depletion

MAXIMUM RATINGS

Rating	Symbol	Value	Unit
Drain-Source Voltage	V_{DS}	25	Vdc
Drain-Gate Voltage	V_{DG}	25	Vdc
Reverse Gate-Source Voltage	V_{GSR}	-25	Vdc
Gate Current	I_G	10	mAdc
Total Device Dissipation @ $T_A = 25^\circ\text{C}$ Derate above 25°C	P_D	310 2.82	mW mW/ $^\circ\text{C}$
Junction Temperature Range	T_J	125	$^\circ\text{C}$
Storage Channel Temperature Range	T_{stg}	-65 to +150	$^\circ\text{C}$

2N5457

*Motorola Preferred Device

CASE 29-04, STYLE 5
TO-92 (TO-226AA)

ที่มา(<https://global.oup.com/us/companion.websites/fdscontent/uscompanion/us/pdf>)

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

จากตารางที่ 4.1 เป็นข้อมูลรายละเอียดของเจเฟตเบอร์ 2N5457 พบว่า ค่าแรงดันไฟฟ้าสูงสุดที่ เดรน – เกตสูงสุด (V_{DS}) เท่ากับ 25 โวลต์ แรงดันไฟฟ้าสูงสุดที่ เกต-ซอร์ส สูงสุด (V_{GS}) เท่ากับ -25 โวลต์ กระแสไบแอสตรงที่เกตสูงสุด (I_{GF}) เท่ากับ 10 มิลลิแอมป์ และ อุณหภูมิที่รอยต่อขณะใช้งาน อยู่ในช่วง -55 ถึง + 150 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 4.2 ลักษณะสมบัติทางไฟฟ้าของเจเฟต เบอร์ 2N5457

ELECTRICAL CHARACTERISTICS ($T_A = 25^\circ\text{C}$ unless otherwise noted)

Characteristic	Symbol	Min	Typ	Max	Unit
OFF CHARACTERISTICS					
Gate–Source Breakdown Voltage ($I_G = -10\ \mu\text{Adc}$, $V_{DS} = 0$)	$V_{(BR)GSS}$	-25	—	—	Vdc
Gate Reverse Current ($V_{GS} = -15\ \text{Vdc}$, $V_{DS} = 0$) ($V_{GS} = -15\ \text{Vdc}$, $V_{DS} = 0$, $T_A = 100^\circ\text{C}$)	I_{GSS}	—	—	-1.0 -200	nAdc
Gate–Source Cutoff Voltage ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $I_D = 10\ \text{nAdc}$)	$V_{GS(off)}$	-0.5	—	-6.0	Vdc
Gate–Source Voltage ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $I_D = 100\ \mu\text{Adc}$)	V_{GS}	—	-2.5	—	Vdc
ON CHARACTERISTICS					
Zero–Gate–Voltage Drain Current (1) ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $V_{GS} = 0$)	I_{DSS}	1.0	3.0	5.0	mAdc
SMALL–SIGNAL CHARACTERISTICS					
Forward Transfer Admittance Common Source (1) ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $V_{GS} = 0$, $f = 1.0\ \text{kHz}$)	$ y_{fs} $	1000	—	5000	μmhos
Output Admittance Common Source (1) ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $V_{GS} = 0$, $f = 1.0\ \text{kHz}$)	$ y_{os} $	—	10	50	μmhos
Input Capacitance ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $V_{GS} = 0$, $f = 1.0\ \text{MHz}$)	C_{iss}	—	4.5	7.0	pF
Reverse Transfer Capacitance ($V_{DS} = 15\ \text{Vdc}$, $V_{GS} = 0$, $f = 1.0\ \text{MHz}$)	C_{rss}	—	1.5	3.0	pF

ที่มา (<https://global.oup.com/us/companion.websites/fdscontent/uscompanion/us/pdf>)

จากตารางที่ 4.2 พบว่าค่าพิกัดกระแสไบแอสกลับที่เกต (I_{GSS}) เท่ากับ -1 นาโนแอมป์ ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและเพิ่มขึ้น - 200 นาโนแอมป์ ทุกๆ 100 องศาเซลเซียส ค่าพิกัดแรงดัน เกต-ซอร์สคัตออฟ ($V_{GS(off)}$) ผู้ผลิตจะบอก 2 ค่ามาให้คือ ค่าต่ำสุดคือ -0.5 โวลต์ และค่าสูงสุดคือ -6.0 โวลต์

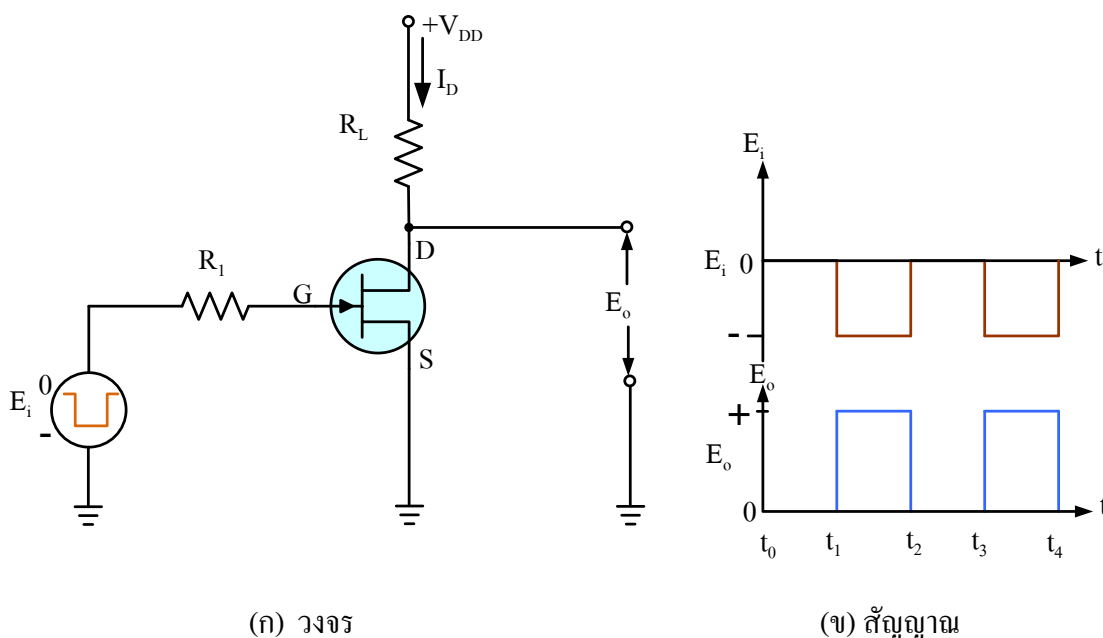
	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

ทรานส์คอนดักแตนซ์ (Transconductance : g_m) คือความสามารถในการนำกระแสที่เอาต์พุต ค่า g_m หาได้จากการเปลี่ยนแปลงกระแสตรงต่อการเปลี่ยนแปลงของแรงดันเกต – ซอร์ส (Gate source voltage) มีหน่วยเป็น ซีเมนส์ (Semens : S) ค่าทรานส์คอนดักแตนซ์บางครั้งเรียกว่า ฟอว์เวด ทรานส์เฟอร์แอดมิตแตนซ์ (Forward Transfer Admittance : y_{fs}) จากตารางที่ 4.2 เบอร์ 2N5457 อ่านค่าได้ต่ำสุด 1,000 ไมโครโมห์ (μmhos) และค่าได้สูงสุด 5,000 ไมโครโมห์ (μmhos)

ค่าความจุ (C_{iss}) ที่เกิดขึ้นที่เดรนกับซอร์ส เมื่อจัดวงจรเป็นคอมมอนซอร์ส คือ 4.5 พิโกฟารัด (Type) และ 7 พิโกฟารัด (Max) ซึ่งค่าเหล่านี้จะมีผลเมื่อนำเฟตไปใช้งานที่ความถี่สูงและในวงจรสวิตซ์

4.7 การนำเจเฟตไปประยุกต์ใช้งาน

4.7.1 วงจรเจเฟตสวิตซ์

รูปที่ 4.13 สวิตซ์เจเฟตชนิด N-Channel

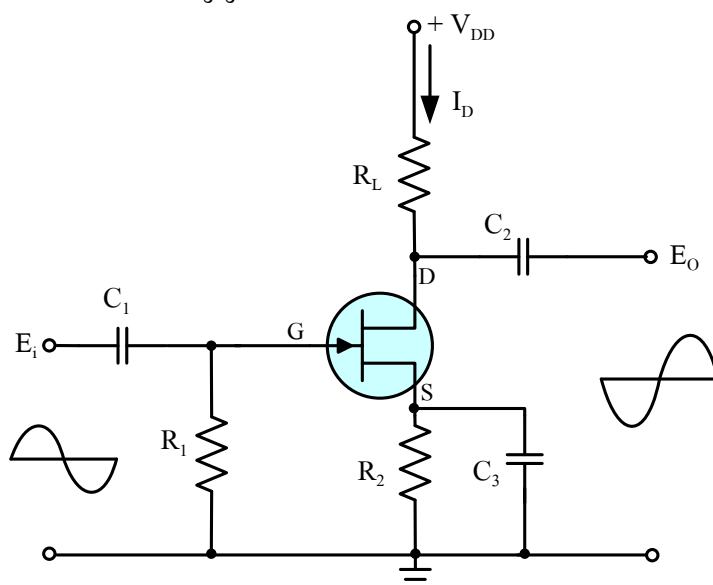
ที่มา(พันศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์, 2548, หน้า 83)

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต	เวลา 4 ชั่วโมง	

จากรูปที่ 4.13 การทำงานของวงจรเจเฟตสวิตช์อธิบายได้ดังนี้ ในช่วงเวลา $t_0 - t_1$ ไม่มีสัญญาณพัลส์เข้ามาที่อินพุต E_i ทำให้ขา G ไม่มีไบแอสจ่ายให้ เจเฟตชนิด N-Channel นำกระแส I_D ไหลผ่านค่าสูง เจเฟตทำงานถึงจุดอิ่มตัวเป็นสวิตช์ในสถานะต่อวงจร (ON)

ในช่วงเวลา $t_1 - t_2$ มีสัญญาณพัลส์ลบป้อนเข้ามาที่อินพุต E_i ทำให้ขา G ได้รับไบแอสกลับที่รอยต่อขา G กับขา S (V_{DS}) รอยต่อเกิดค่าความต้านทานสูงต้านการไหลของกระแส I_D ไม่ให้ไหล เจเฟตทำงานที่จุดคัตออฟเป็นสวิตช์ในสถานะตัดวงจร (OFF) การทำงานของเจเฟตสวิตช์ ชนิด N-Channel วัดสัญญาณออกเอาต์พุต E_O ได้ตามรูปที่ 4.13 (ข)

4.7.2 วงจรขยายสัญญาณเจเฟต

รูปที่ 4.14 วงจรขยายสัญญาณที่ใช้เจเฟตชนิด N-Channel
ที่มา(พันศักดิ์ พุฒิमानิตพงศ์, 2553, หน้า 283)

จากรูปที่ 4.14 เป็นวงจรขยายสัญญาณที่ใช้เจเฟตชนิด N-Channel) จัดวงจรแบบคอมมอนซอร์ส สัญญาณอินพุตป้อนเข้าที่ขา G เทียบกับขา S เอาต์พุตออกที่ขา D เทียบกับขา S อินพุตอิมพีแดนซ์ (Z_i) สูงมาก เอาต์พุตอิมพีแดนซ์ (Z_o) มีค่าสูง แต่ต่ำกว่าอินพุตอิมพีแดนซ์ เฟส

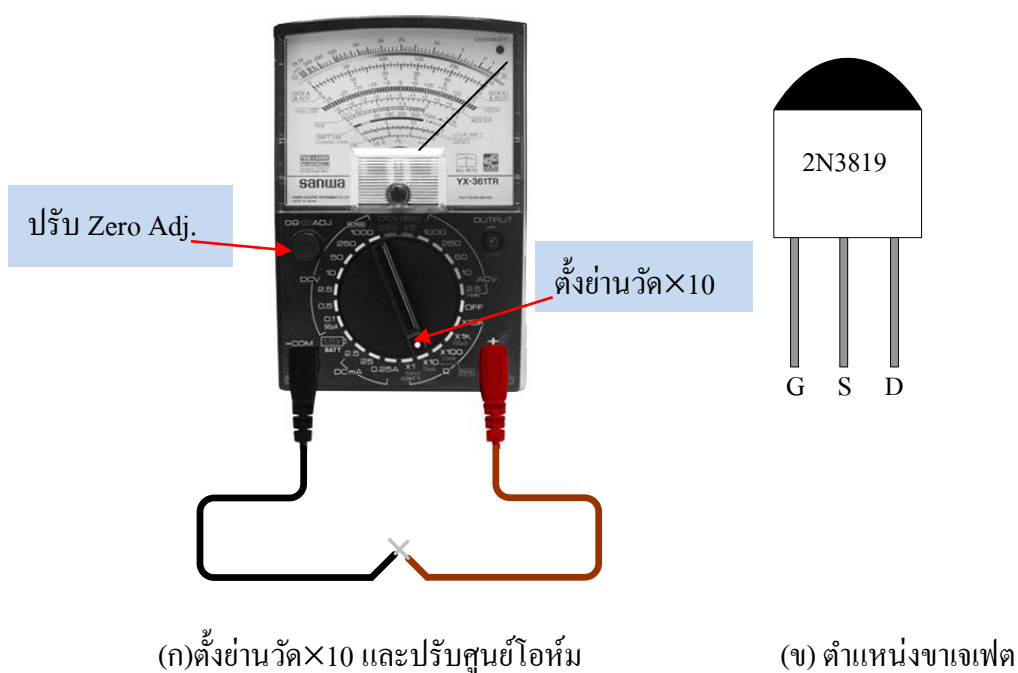
	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

ของสัญญาณอินพุตและเอาต์พุตต่างกัน 180 องศา ใช้เป็นวงจรขยายสัญญาณทั่วไป ให้คุณภาพดี
ด้านการขยายแรงดันและขยายกำลัง

4.8 การวัดและทดสอบเจเฟตด้วยโอห์มมิเตอร์

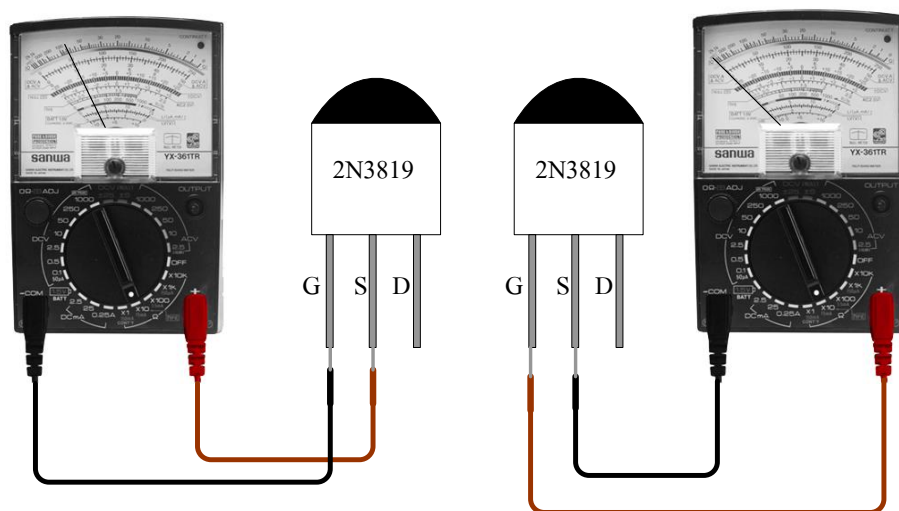
การตรวจสอบว่าเจเฟตดีหรือเสีย(กรณีทราบขาต่างๆของเจเฟต)

เมื่อทราบตำแหน่งขาของเจเฟต ให้ตั้งย่านวัดโอห์มมิเตอร์ไว้ที่ $\times 10$ จากนั้นทำการปรับศูนย์โอห์ม โดยนำปลายสายแตะกัน ปรับปุ่ม Zero Adj. ให้เข็มมิเตอร์ชี้ที่ศูนย์โอห์ม จากโครงสร้างของเจเฟตขา G กับขา S และขา G กับขา D เป็นรอยต่อพีเอ็นเหมือนไดโอด ดังนั้นถ้าทำการวัดค่าความต้านทานระหว่างขา G กับขา S หรือขา G กับขา D จะได้ค่าความต้านทานสูง และทำการสลับขั้วจะได้ค่าความต้านทานต่ำข้างหนึ่ง จากนั้นทำการวัดความต้านทานระหว่างขา D กับขา S สลับขั้วแล้วจะได้ค่าความต้านทานเท่ากัน แสดงว่าเจเฟตดี การวัดทดสอบเจเฟต มีขั้นตอนการวัดดังรูปที่ 4.15

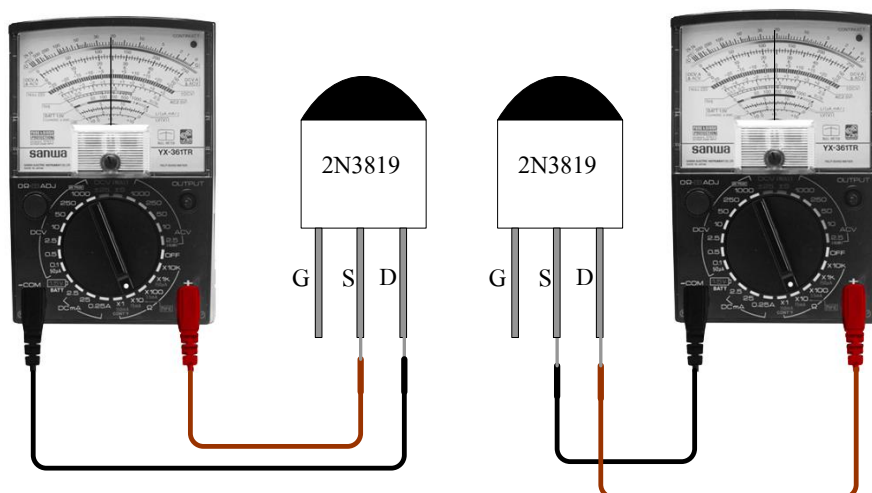

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟด		
เรื่อง เจเฟด			เวลา 4 ชั่วโมง

(ค) วัดค่า G-S ได้ค่าความต้านทาน 750 โอห์มหนึ่งข้างสลับสายแล้ววัดจะไม่ขึ้นหนึ่งข้าง

(ง) วัดค่าความต้านทานคู่ขา D-S ได้ค่าความต้านทานเท่ากันทั้งสองครั้งคือ 210 โอห์ม

รูปที่ 4.15 การวัดและทดสอบเจเฟดด้วยโอห์มมิเตอร์

ที่มา(ทีมงานสมารถเรียนรู้,2553,หน้า 56)

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

จากรูปที่ 4.15 แสดงการวัดและทดสอบเจเฟตเบอร์ 2N3819 เป็นเจเฟตชนิด N-Channel สรุปผลการวัดได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การวัดและทดสอบเจเฟตเบอร์ 2N3819 ชนิด N-Channel ด้วยโอห์มมิเตอร์

ขาที่ต่อสายวัดสีแดง(ไฟลบ)	ขาที่ต่อสายสีดำ(ไฟบวก)	ผลการวัดที่ได้จากมิเตอร์
ขา G	ขา S	เข็มไม่ขึ้น
ขา S	ขา G	750 โอห์ม
ขา G	ขา D	เข็มไม่ขึ้น
ขา D	ขา G	750 โอห์ม
ขา S	ขา D	210 โอห์ม
ขา D	ขา S	210 โอห์ม

การตรวจสอบเจเฟต(กรณีไม่ทราบขา) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ให้ตั้งย่านวัดโอห์มมิเตอร์ไว้ที่ $\times 10$ จากนั้นทำการปรับศูนย์โอห์ม โดยนำปลายสายแตะกัน ปรับปุ่ม Zero Adj. ให้เข็มมิเตอร์ชี้ที่ศูนย์โอห์ม
2. วัดหาขา D กับ S โดยสลับสายวัดของมิเตอร์วัด 2 ครั้ง ขาของเจเฟตคู่ใดวัด 2 ครั้งแล้วได้ค่าความต้านทานเท่ากันแสดงว่าเป็นขา D กับ S ขาที่เหลือคือขา G

4.9 สรุป

เจเฟต(JFET) เป็นเฟตแบบรอยต่อ มี 3 ขา คือขาซอร์ส (Source : S) ขาเดรน (Drain :D) และขาเกต (Gate : G) แบ่งตามลักษณะโครงสร้างได้ 2 ชนิดคือ เจเฟตชนิดเอ็นแชนแนล (N-Channel) และเจเฟตชนิดพีแชนแนล(P-Channel) สัญลักษณ์ของเจเฟตชนิด P-Channel ที่ขาเกต มีหัวลูกศรชี้ออกเพราะว่าสารกึ่งตัวนำที่ใช้ทำขาเกตว่าเป็นสารชนิดเอ็น ส่วนสัญลักษณ์เจเฟตชนิด N-Channel ที่ขาเกต มีหัวลูกศรชี้เข้าเพราะว่าสารกึ่งตัวนำที่ใช้ทำขาเกตว่าเป็นสารชนิดพี

	ใบความรู้ที่ 4		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

การจ่ายแรงดันไบแอสเจเฟตเบื้องต้น เจเฟตชนิด N-Channel และชนิด P-Channel ต้องจ่ายแรงดันไบแอสตรงให้ขาซอร์ส จ่ายแรงดันไบแอสกลับให้กับขาเดรนกับขาเกต เทียบกับขาซอร์ส

คุณลักษณะสมบัติของเจเฟต เป็นกราฟแสดงคุณสมบัติการทำงานของเจเฟต เมื่อทำการจ่ายแรงดันไบแอสให้กับเจเฟตที่ระดับแตกต่างกัน ทำให้มีกระแสไหลผ่านเจเฟตและแรงดันตกคร่อมเปลี่ยนแปลงในวงจร โดยกราฟคุณสมบัติของเจเฟต จะแสดงค่ากระแสเดรน (I_D) และแรงดันตกคร่อมขาเดรน และขาซอร์ส คือ V_{DS}

การจัดวงจรไบแอสเจเฟตแบ่งออกได้ 3 แบบคือ ไบแอสคงที่ (Fixed Bias) ไบแอสตัวเอง (Self Bias) และไบแอสแบบแบ่งแรงดัน (Voltage Divider Bias) ในการจัดวงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดันจะมีเสถียรภาพและมีอัตราขยายสัญญาณที่ดี

เจเฟตมีให้เลือกใช้งานหลายเบอร์ และแต่ละเบอร์มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการนำเจเฟตไปใช้งานจำเป็นต้องรู้ข้อมูลรายละเอียดของเจเฟตเบอร์ต่างๆ เพื่อให้สามารถให้ใช้งานได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม การศึกษาข้อมูลจากคู่มือของเจเฟตจะทำให้ทราบเกี่ยวกับค่าแรงดันไฟฟ้าสูงสุดที่ เดรน – เกต สูงสุด (V_{DS}) ค่าแรงดันไฟฟ้าสูงสุดที่ เกต – ซอร์ส สูงสุด (V_{GS}) ค่ากระแสไบแอสตรงที่ เกต สูงสุด (I_{GF}) ค่ากระแสไบแอสกลับที่ เกต (I_{GSS}) และอุณหภูมิที่ร่อยต่อขณะใช้งาน เป็นต้น

เจเฟตมีคุณสมบัติที่ดีกว่าทรานซิสเตอร์หลายประการแต่สามารถนำไปใช้งานได้หลายหน้าที่เช่นเดียวกับทรานซิสเตอร์ โดยถูกนำไปใช้งานด้าน วงจรสวิตช์ วงจรขยายสัญญาณต่างๆ เพราะสามารถทำงานที่อุณหภูมิสูงได้ดี การขยายสัญญาณแบบหลายภาคได้ดี

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005	สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต	
เรื่อง เจเฟต		เวลา 4 ชั่วโมง

การวัดและทดสอบเจเฟตในกรณีที่ทราบมาแล้วนั้นทำได้โดยใช้โอห์มมิเตอร์ตั้งย่าน $\times 10$ วัดขา G กับขา S และขา G กับขา D อย่างละ 2 ครั้งโดยการสลับสายของมิเตอร์ จะได้ค่าความต้านทานสูงค่าหนึ่งและต่ำอีกค่าหนึ่งแสดงว่าเจเฟตดี ถ้าได้ตรงซ้ำแสดงว่าเจเฟตเสีย

บรรณานุกรม

ทีมงานสมาร์ทเลิร์นนิ่ง. **ตรวจวัดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยมิเตอร์ SUNWA**. กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนสามัญสมาร์ทเลิร์นนิ่ง, 2553.

ชาญวิทย์ หาญรินทร์. **วงจรอิเล็กทรอนิกส์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ,
2545.

พันธ์ศักดิ์ พุฒิมานิตพงศ์. **ทฤษฎีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร 1**. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.

_____. **วงจรอิเล็กทรอนิกส์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ,
2545.

_____. **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์
ส่งเสริมวิชาการ, 2542.

_____. **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์
ส่งเสริมวิชาการ, 2548.

พุทธรักษ์ แสงกิ่ง. **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ, 2558.

วีระศักดิ์ สุวรรณเพชร. **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
บริษัทศูนย์หนังสือเมืองไทย จำกัด, 2557.

อดุลย์ กัลยาแก้ว. **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร(อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์)**. กรุงเทพมหานคร :
ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ, 2546.

<https://global.oup.com/us/companion.websites/fdscontent/uscompanion/us/pdf>,

เข้าถึง 24 มิถุนายน 2559.

แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 เรื่อง เจเฟต

คำชี้แจง 1. แบบฝึกหัดเป็นแบบถูกหรือผิดจำนวน 15 ข้อๆละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 15 คะแนน

2. เวลาที่ใช้ในการทำแบบฝึกหัด 15 นาที

คำสั่ง จงทำเครื่องหมายถูก(✓) ลงในวงเล็บหน้าข้อที่ถูกและทำเครื่องหมายผิด(×) ลงในวงเล็บหน้าข้อที่ผิด

- ( ) 1. ทรานซิสเตอร์สนามไฟฟ้ามีหลักการทำงานคล้ายหลอดสุญญากาศ
- ( ) 2. การทำงานของเฟตจะใช้แรงดันจำนวนน้อยในรูปของสนามไฟฟ้าไปควบคุมกระแส
- ( ) 3. เฟตมีคุณสมบัติดีกว่าทรานซิสเตอร์เพราะใช้ขบวนการผลิตแบบเดียวกับการผลิตไอซี
- ( ) 4. เจเฟตมี 2 ชนิดคือ ชนิด N แชนแนล กับชนิด P แชนแนล
- ( ) 5. แชนแนลของเจเฟตจะสังเกตจากสารกึ่งตัวนำที่ขา D และขา S
- ( ) 6. สัญลักษณ์ของเจเฟตชนิด N แชนแนลที่ขาเกตจะมีหัวลูกศรชี้ออก
- ( ) 7. การจ่ายแรงดันไบแอสเบื้องต้นระหว่างขาเกต(D)กับขาซอร์ส(S) ส่วนขาเกต(G)เปิดลอยไว้จะไม่มีกระแส I_D ไหลผ่านระหว่างขาเกต(D) กับขาซอร์ส(S)
- ( ) 8. กราฟคุณสมบัติของเจเฟตจะแสดงการทำงานของเจเฟตเมื่อจ่ายแรงดันไบแอสให้วงจรเจเฟตในระดับแตกต่างกัน
- ( ) 9. แรงดัน V_{GS} ควบคุมการทำงานของเจเฟตชนิด N แชนแนลมีค่าเป็นลบเสมอ
- ( ) 10. กราฟคุณสมบัติของเจเฟตจะบอกคุณสมบัติในรูปกราฟของกระแส(D) และแรงดันตกร่วมเกตและซอร์ส(V_{DS})
- ( ) 11. วงจรไบแอสเจเฟตสามารถจัดได้ 4 แบบคล้ายกับทรานซิสเตอร์
- ( ) 12. วงจรไบแอสคงที่เป็นวงจรไบแอสที่นิยมใช้มากเพราะต่อง่าย
- ( ) 13. วงจรไบแอสแบ่งแรงดันเป็นวงจรไบแอสที่ดีที่สุด
- ( ) 14. การใช้งานเจเฟตควรศึกษาข้อมูลรายละเอียดจากคู่มือของผู้ผลิตก่อนเสมอเพื่อป้องกันความเสียหาย
- ( ) 15. การวัดและทดสอบเจเฟตด้วย โอห์มมิเตอร์ขาเกต(D) กับขาซอร์ส(S)จะวัดไม่ขึ้น

เฉลยแบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 เรื่อง เจเฟต

- คำชี้แจง** 1. แบบฝึกหัดเป็นแบบถูกหรือผิดจำนวน 15 ข้อๆละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 15 คะแนน
2. เวลาที่ใช้ในการทำแบบฝึกหัด 15 นาที
- คำสั่ง** จงทำเครื่องหมายถูก(✓) ลงในวงเล็บหน้าข้อที่ถูกและทำเครื่องหมายผิด(×) ลงในวงเล็บหน้าข้อที่ผิด
- (✓) 1. ทรานซิสเตอร์สนามไฟฟ้ามีหลักการทำงานคล้ายหลอดสุญญากาศ
  - (✓) 2. การทำงานของเฟตจะใช้แรงดันจำนวนน้อยในรูปของสนามไฟฟ้าไปควบคุมกระแส
  - (✓) 3. เฟตมีคุณสมบัติดีกว่าทรานซิสเตอร์เพราะใช้ขบวนการผลิตแบบเดียวกับการผลิตไอซี
  - (✓) 4. เจเฟตมี 2 ชนิดคือ ชนิด N แชนแนล กับชนิด P แชนแนล
  - (✓) 5. แชนแนลของเจเฟตจะสังเกตจากสารกึ่งตัวนำที่ขา D และขา S
  - (×) 6. สัญลักษณ์ของเจเฟตชนิด N แชนแนลที่ขาเกตจะมีหัวลูกศรชี้ออก
  - (×) 7. การจ่ายแรงดันไบแอสเบื้องต้นระหว่างขาเกต (D) กับขาซอร์ส(S) ส่วนขาเกต(G)เปิดลอยไว้จะไม่มีกระแส I_D ไหลผ่านระหว่างขาเกต(D) กับขาซอร์ส(S)
  - (✓) 8. กราฟคุณสมบัติของเจเฟตจะแสดงการทำงานของเจเฟตเมื่อจ่ายแรงดันไบแอสให้วงจรเจเฟตในระดับแตกต่างกัน
  - (✓) 9. แรงดัน V_{GS} ควบคุมการทำงานของเจเฟตชนิด N แชนแนลมีค่าเป็นลบเสมอ
  - (✓) 10. กราฟคุณสมบัติของเจเฟตจะบอกคุณสมบัติในรูปกราฟของกระแส (I_D) และแรงดันตกคร่อมเกตและซอร์ส (V_{DS})
  - (×) 11. วงจรไบแอสเจเฟตสามารถจัดได้ 4 แบบคล้ายกับทรานซิสเตอร์
  - (×) 12. วงจรไบแอสคงที่เป็นวงจรไบแอสที่นิยมใช้มากเพราะต่อง่าย
  - (✓) 13. วงจรไบแอสแบ่งแรงดันเป็นวงจรไบแอสที่ดีที่สุด
  - (✓) 14. การใช้งานเจเฟตควรศึกษาข้อมูลรายละเอียดจากคู่มือของผู้ผลิตก่อนเสมอเพื่อป้องกันความเสียหาย
  - (✓) 15. การวัดและทดสอบเจเฟตด้วยโอห์มมิเตอร์ขาเกต(D) กับขาซอร์ส(S)จะวัดไม่ขึ้น

แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 4 เรื่อง เจเฟต

วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร

รหัสวิชา 2105 – 2005

ข้อสอบจำนวน 15 ข้อ (15 คะแนน)

เวลา 15 นาที

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวโดยทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

1. เจเฟตมีกี่ชนิด

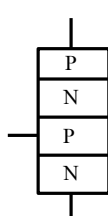
ก. 3 ชนิด

ข. 5 ชนิด

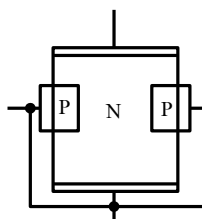
ค. 4 ชนิด

ง. 2 ชนิด

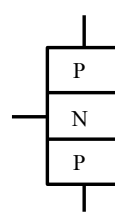
2. ข้อใดคือโครงสร้างของเจเฟต

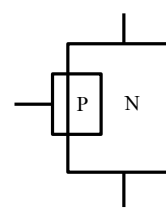
ก.

ข.

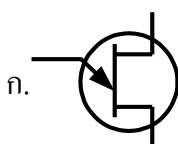

ค.

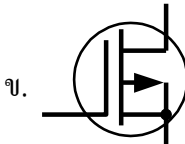

ง.

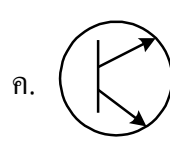
3. ข้อใดคือสัญลักษณ์ของเจเฟต

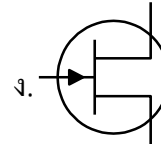
ก.

ข.

ค.

ง.

4. เจเฟตชนิดพีหรือชนิดเอ็นแซนแนลสังเกตได้จากสารกึ่งตัวนำที่ใช้ผลิตเจเฟตได้อย่างไร

ก. ขาซอร์สและขาเดรน

ข. ขาซอร์ส

ค. ขาเดรน

ง. ขาเกต

5. กราฟแต่ละเส้นบนกราฟคุณสมบัติของเจเฟตถูกกำหนดค่าตามข้อใด

ก. V_{DS}

ข. V_{GS}

ค. I_D

ง. I_G

6. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของเจเฟตได้ถูกต้อง

ก. เป็นโครงสร้างที่บอกลักษณะของขาอุปกรณ์

ข. เป็นโครงสร้างของเจเฟตที่แสดงคุณสมบัติของสารกึ่งตัวนำที่นำมาสร้าง
อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์

ค. เป็นกราฟแสดงคุณสมบัติการทำงานของเจเฟต เมื่อทำการจ่ายแรงดันไบอัสที่ระดับ
แตกต่างกัน

ง. เป็นข้อมูลของเจเฟตที่แสดงว่าเจเฟตใช้งานเป็นสวิตช์ได้

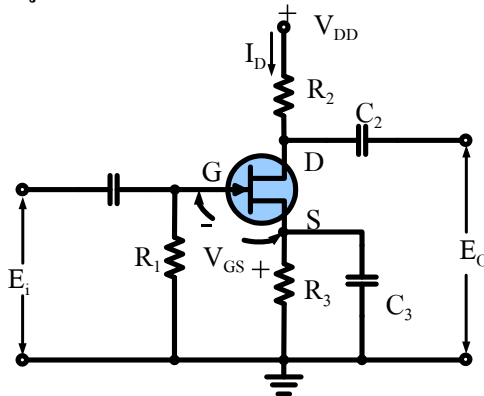
7. การจ่ายไบแอสเบื้องต้นให้เจฟต์ต้องจ่ายไบแอสตามข้อใดจึงจะถูกต้อง

- ก. ไบแอสกลับให้ขา S จ่ายไบแอสตรงให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ข. ไบแอสกลับให้ขา S จ่ายไบแอสกลับให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ค. ไบแอสตรงให้ขา S จ่ายไบแอสตรงให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S
- ง. ไบแอสตรงให้ขา S จ่ายไบแอสกลับให้ขา D กับขา G เทียบกับขา S

8. การจัดวงจรไบแอสคงที่ ตรงกับข้อใด

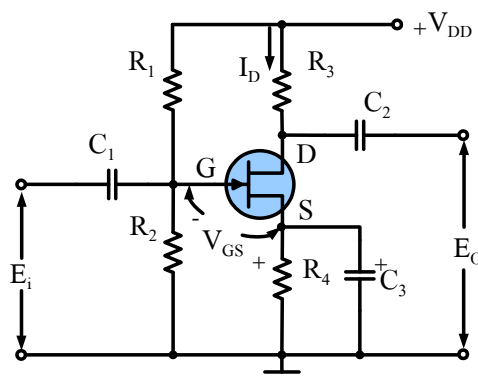
- ก. จัดแรงดันไบแอสให้ขาเกตและซอร์สคงที่
- ข. จัดแรงดันไบแอสให้ทั้งวงจรคงที่
- ค. จัดให้เกิดกระแสเดรนไหลในวงจรคงที่
- ง. จัดแรงดันไบแอสให้ขาเดรนและซอร์สคงที่

9. จากรูปเป็นการจัดวงจรไบแอสแบบใด

- ก. วงจรไบแอสคงที่
- ข. วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดัน
- ค. วงจรไบแอสตัวเอง
- ง. วงจรไบแอสแบบผสม

10. จากรูปเป็นการจัดวงจรไบแอสแบบใด

- ก. วงจรไบแอสแบบผสม
- ข. วงจรไบแอสคงที่
- ค. วงจรไบแอสตัวเอง
- ง. วงจรไบแอสแบบแบ่งแรงดัน

11. จากข้อมูลผู้ผลิตเจฟต์เบอร์ 2N5457 ระบุว่า V_{DG} เท่ากับ 25 V หมายถึงอะไร

- ก. แรงดันไฟสูงสุดที่เกิด - ซอร์สสูงสุดเท่ากับ 25 V
- ข. แรงดันไฟสูงสุดที่เกิดเท่ากับ 25 V
- ค. แรงดันไฟสูงสุดที่เดรน - เกตสูงสุดเท่ากับ 25 V
- ง. แรงดันไฟสูงสุดที่เดรนเท่ากับ 25 V

12. การนำเจฟต์ไปใช้งานเป็นสวิตช์จะต้องจัดไบอัสอยู่ในย่านใดของกราฟคุณลักษณะสมบัติของเจฟต์
  - ก. ย่านแอททิฟ
  - ข. ย่านอิ่มตัวและย่านคัตออฟ
  - ค. ย่านคัตออฟ
  - ง. ย่านอิ่มตัว
13. การนำเจฟต์ไปใช้งานเป็นวงจรขยายสัญญาณจะต้องจัดไบอัสอยู่ในย่านใดของกราฟคุณลักษณะสมบัติของเจฟต์
  - ก. ย่านคัตออฟ
  - ข. ย่านอิ่มตัว
  - ค. ย่านแอททิฟ
  - ง. ย่านอิ่มตัวและย่านคัตออฟ
14. การวัดทดสอบหา β ของเจฟต์ด้วยโอห์มมิเตอร์โดยใช้ย่านวัด $\times 10$ เมื่อทำการวัดระหว่างขา D กับขา S ถ้าเจฟต์ดีผลจะเป็นอย่างไร
  - ก. ความต้านทานต่ำเท่ากันทั้งสองข้างเมื่อสลับสายวัด
  - ข. ความต้านทานสูงข้างหนึ่ง เมื่อสลับสายวัดแล้วความต้านทานต่ำ
  - ค. ความต้านทานสูงมากอ่านค่าไม่ได้ทั้งสองข้างถึงแม้จะสลับสายแล้วก็ตาม
  - ง. ความต้านทานน้อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่จะสูงขึ้นเมื่อวัดในครั้งแรก
15. การวัดทดสอบหา β ของเจฟต์ด้วยโอห์มมิเตอร์โดยใช้ย่านวัด $\times 10$ เมื่อทำการวัดระหว่างขา G กับขา S ถ้าเจฟต์ดีผลจะเป็นอย่างไร
  - ก. ได้ค่าความต้านทานต่ำทั้งสองข้างเมื่อสลับสายวัดประมาณ 210Ω
  - ข. ค่าความต้านทานสูงมากอ่านค่าไม่ได้ทั้งสองข้างถึงแม้จะสลับสายวัดแล้วก็ตาม
  - ค. ค่าความต้านทานน้อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่จะสูงเมื่อวัดในครั้งแรก
  - ง. ได้ค่าความต้านทาน 750Ω ข้างหนึ่งเมื่อสลับสายวัดแล้ว เข็มไม่ดีขึ้นค่าความต้านทานสูงมาก

	เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน		หน่วยที่ 4
	วิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 2105-2005		สอนครั้งที่ 6-7
	ชื่อหน่วย เจเฟต		
เรื่อง เจเฟต			เวลา 4 ชั่วโมง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน			
ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ง	9	ค
2	ข	10	ง
3	ง	11	ค
4	ก	12	ข
5	ข	13	ค
6	ค	14	ก
7	ง	15	ง
8	ก		

แบบเก็บคะแนนทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ 4 เรื่อง เจฟต์

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ผลคะแนน	
		Pre-Test	Post-Test
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			